

KOMMUNREVISIONEN
ÖSTERSUND

REVISIONSRAPPORT

GRANSKNING AV Delårsrapport 2026

Verksamhet

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING	3
2	INLEDNING/BAKGRUND	4
3	SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING	4
4	AVGRÄNSNING.....	4
5	REVISIONSKRITERIER.....	4
6	ANSVARIG STYRELSE/NÄMND.....	5
7	METOD	5
8	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	6
8.1	FULLMÄKTIGES UPPDRAG TILL STYRELSE OCH NÄMNDER	6
8.1.1	Bedömning	11
8.2	FULLMÄKTIGES MÅL MED BETYDELSE FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING.....	11
8.2.1	Finansiella mål	12
8.2.2	Verksamhetsmål	12
8.2.3	Bedömning	13
8.3	BALANSKRAVSRESULTAT	13

1 SAMMANFATTNING

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har revisionskontoret översiktligt granskat kommunens delårsrapport per 2026-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2026.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna tillräckligt underlag för sin bedömning. Granskning av räkenskaperna utförs av Ernst & Young AB och redovisas i separat rapport.

Vi bedömer att kommunstyrelsens och nämndernas avrapportering endast delvis ger fullmäktige rimliga förutsättningar att bedöma måluppfyllelse samt uppdragens genomförande. Styrelse och nämndernas tertiälvisa rapportering till fullmäktige följer i huvudsak fastställd styrmodell. Samtidigt menar vi att redovisningen som beskriver måluppfyllelsen kan utvecklas genom att ta större hänsyn till att olika uppdrag har olika dignitet/omfattning samt genom att väga in bolagens bedömningar av sina uppdrag. Vad gäller uppdragen så anser vi att flera av kommunstyrelsens bedömningar gällande fullmäktigeuppdragen är rimliga samtidigt som vi har identifierat brister som begränsar möjligheten att bedöma om samtliga uppdrag kommer att genomföras under året.

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsbokslutet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunen i huvudsak uppnår en god ekonomisk hushållning för 2026. Investeringsnivåerna är fortsatt höga men soliditeten har varit stabil senaste två åren och prognosen visar att soliditeten kommer att ligga på samma nivå även 2026. I det verksamhetsmässiga perspektivet uppnås i huvudsak måttet avseende nettokostnadsavvikelsen. Kvaliteten i kommunens verksamheter, mätt utifrån KKiK¹-måtten, når däremot inte det fastställda målet.

RKR (Rådet för kommunal redovisning) hänvisar till förarbeten till kommunallagen där det betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, d v s kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt. Vi bedömer att målen för god ekonomisk hushållning inte omfattar eller har utvärderats för kommunkoncernen som helhet. Vi har noterat att fullmäktige har fastställt reviderad Riktlinje för god ekonomisk hushållning² inför 2027 där de finansiella målen även omfattar koncernen.

Vi konstaterar att, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet kommer att uppfyllas. Vi ser i nuläget ingen anledning till att göra en annan bedömning.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från föregående år.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att väsentliga underlag ingår i redovisningen gällande måluppfyllelsen. Exempelvis skillnader i uppdragens omfattning, bolagens bedömningar av uppdragen samt uppdrag från föregående år.
- Säkerställa att de bedömningar som görs gällande om uppdragen bedöms bli genomförda eller inte går att verifiera utifrån den redovisning som finns.
- Utveckla redovisningen gällande uppdrag som riktas till flera nämnder.

¹ Kommunernas Kvalitet i Korthet

² Kommunfullmäktige 2026-05-19 § 77 Dnr KS-00666-2025

2 INLEDNING/BAKGRUND

Fullmäktige ska behandla minst en delårsrapport per år. I samband med fullmäktiges behandling av delårsrapporten ska även revisorerna bedöma resultatet i delårsrapporten. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Kommunen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Granskning av räkenskaperna regleras av Standard för kommunal räkenskapsrevision och utförs av Ernst & Young AB. Resultatet av Ernst & Young:s granskning redovisas i separat rapport.

3 SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING

Syfte

Granskningen av delårsrapporten är översiktlig. Syftet är att ge revisorerna underlag för deras samlad bedömning av om resultaten i delårsrapporten är förenliga med fullmäktiges mål.

Revisionsfrågor

Granskningen besvarar följande revisionsfrågor:

- Är det troligt att fullmäktiges mål samt uppdrag till styrelse och nämnder kommer att genomföras under 2026?
 - Har styrelse och nämnder rapporterat om uppdragen från fullmäktige beräknas att genomföras? Ger avrapporteringen fullmäktige rimliga förutsättningar att bedöma måluppfyllelsen? Ger avrapporteringen fullmäktige rimliga förutsättningar att bedöma om uppdragen bedöms bli genomförda?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, dvs. finns förutsättningar att dessa kommer att uppnås?
- Kommer balanskravet att uppfyllas?

4 AVGRÄNSNING

Granskningen avser endast måluppfyllelse. Ernst & Young granskar på uppdrag av revisorerna om räkenskaperna är rättvisande utifrån Standard för kommunal räkenskapsrevision.

5 REVISIONSKRITERIER

Vår bedömning har utgått från:

- Kommunallagen (2017:725)
- Skyrevs rekommendation R5 Granskning av delårsrapport och årsredovisning

- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- Fullmäktiges anvisningar avseende delårsrapport

6 ANSVARIG STYRELSE/NÄMND

Ansvarig nämnd är kommunstyrelsen.

7 METOD

Granskningen utgår från Rekommendation 5 Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom dokumentanalys av kommunens delårsrapport per augusti 2026. Delårsrapporten till fullmäktige utgår från de delårsrapporter som samtliga styrelser och nämnder rapporterat till styrelsen. Därför kommer styrelsens och samtliga nämnders delårsrapporter att granskas. Intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande kommer att genomföras.

8 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

8.1 FULLMÄKTIGES MÅL SAMT UPPDRAG TILL STYRELSE OCH NÄMNDER

Revisionsfråga: Är det troligt att fullmäktiges mål samt uppdrag till styrelse och nämnder kommer att genomföras under 2026?

- *Har styrelse och nämnder rapporterat om uppdragen från fullmäktige beräknas att genomföras?*
- *Ger avrapporteringen fullmäktige rimliga förutsättningar att bedöma måluppfyllelsen?*
- *Ger avrapporteringen fullmäktige rimliga förutsättningar att bedöma om uppdragen bedöms bli genomförda?*

Styrelse och nämnder följer upp uppdragen från kommunfullmäktige tertialvis i samband med delårsrapporter och årsredovisning. Fullmäktige tar del av delårsrapporten för kommunkoncernen, styrelsen och nämnderna samt delårsuppföljningen "Ett hållbart Östersund". Delårsuppföljningen "Ett hållbart Östersund" innehåller bland annat en sammanställning av samtliga fullmäktigeuppdrag samt nämnduppdrag och om respektive uppdrag är genomfört, bedöms bli genomfört eller inte bedöms bli genomfört under året. En bedömning av måluppfyllelsen av samtliga 8 mål görs också.

8.1.1 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål

Uppdragen från kommunfullmäktige samt nämnderna är i redovisningen "Ett hållbart Östersund" sorterade under vart och ett av kommunfullmäktiges åtta mål. Till varje mål finns även en text som beskriver vilka insatser och aktiviteter som genomförts eller pågår inom målet samt vilka utmaningar som kvarstår. Under varje mål finns också en beskrivning av vilka investeringar som genomförts och har betydelse för målet, en redovisning av nyckeltal, hur Östersunds Rådhus koncernen arbetat mot målet samt en helhetsbedömning.

Nyckeltalen presenteras i redovisningen och för de nyckeltal det är möjligt presenteras trend för Östersund (förbättring, oförändrat, försämring) och en jämförelse med riket (25 % bästa, 50% på mitten, 25 % sämsta). Nyckeltalen beskrivs också i text, framför allt om något förändrats eller om något sticker ut jämfört med riket. En sammanfattning av styrkor och behov av fortsatt utveckling görs utifrån redovisningen av nyckeltalen.

Vi ser positivt på att redovisningen innehåller en beskrivning av vad de kommunala bolagen bidragit med inom respektive mål. Vi menar att en sammanfattning av hur väl bolagen uppnår sina uppdrag inom respektive mål hade kunnat utveckla redovisningen ytterligare.

I den helhetsbedömning som görs av varje mål beskrivs i vilken grad uppdragen, kommunfullmäktiges uppdrag tillsammans med nämnduppdragen, bedöms vara eller bli genomförda under året. Vi menar att olika uppdrag är av olika dignitet/omfattning. Framför allt ser vi skillnader i omfattning mellan uppdrag från kommunfullmäktige och flera nämnduppdrag. Vissa nämnduppdrag är dessutom mycket begränsade, så att de snarare kan tolkas som aktiviteter. I delårsrapporten³ beskrivs också särskilt att uppdrag från kommunfullmäktige fokuserar på samhälls- och demokratifrågor eller utvecklingsområden av större vikt samt har ett medborgarperspektiv. Nämnduppdragen beskrivs i stället ha fokus på säkerställande av välfärds- och servicetjänster inom respektive nämnds verksamhetsområde samt ha ett kund/brukarperspektiv. Skillnader har till viss del framhållits i några helhetsbedömningar. Vi anser dock att redovisningen skulle utvecklas ytterligare om större hänsyn till dessa skillnader i uppdragens dignitet/omfattning togs. För övrigt

³ Delårsrapport Tertial 2 2026, Östersunds kommun, Dnr 00056-2026

ser vi positivt på att det i helhetsbedömningarna också framkommer vilka utvecklingsområden som finns inom respektive mål.

Det finns även tio uppdrag från fullmäktige som inte genomförts under föregående år. Ungefär hälften av uppdragen bedöms inte heller bli genomförda under 2026 medan den andra hälften bedöms bli genomförda eller bedöms vara genomförda vid delårsuppföljningen. Uppdrag som inte genomförts under föregående år följs upp i den uppföljning som görs av internkontrollplanerna i nämnder och styrelsen. Däremot noterar vi att "ej genomförda uppdrag från föregående år" inte finns med i den samlade delårsrapporten eller *Ett hållbart Östersund* vilket är den redovisning där måluppfyllelsen bedöms.

8.1.2 Uppdrag från kommunfullmäktige

I mål och budget för 2026 finns det totalt 15 fullmäktigeuppdrag. Det är färre uppdrag än föregående år, 2025, då antalet uppdrag var 25. Uppdrag från kommunfullmäktige har enligt redovisningen fokus på samhälls- och demokratifrågor eller utvecklingsområden av större vikt, och har ett medborgarperspektiv. Vid uppföljningen för tertiäl 2 görs bedömningen att tre av uppdragen inte kommer att genomföras under året medan 12 bedöms bli genomförda.

Vi anser att flera av bedömningarna av om uppdragen från kommunfullmäktige kommer att genomföras under året framstår som rimliga. Samtidigt finns det uppdrag från kommunfullmäktige där vi utifrån nämndernas och styrelsens redovisning inte fullt ut kan verifiera att gjorda bedömningar är rimliga⁴.

Till varje uppdrag från fullmäktige finns en beskrivning av vad som ska uppnås under året. Det varierar dock hur tydligt det framgår vad som krävs för att ett uppdrag ska bedömas som genomfört vid årets slut. I vissa fall bedömer vi att det räcker att en nämnd har påbörjat eller genomfört åtgärder inom uppdragets område för att det ska anses genomfört vid årets slut.

Gällande de fullmäktigeuppdrag som flera nämnder ansvarar för att genomföra har kommunstyrelsen gjort en helhetsbedömning baserad på nämndernas respektive bedömningar samt dialoger med nämnderna. Vi kan inte utläsa av redovisningen vad som beaktats i helhetsbedömningen av dessa uppdrag. Vi menar därför att redovisningen kan utvecklas genom att tydligare beskriva vad som beaktats i den sammanvägda bedömningen av de gemensamma uppdragen.

8.1.3 Uppdrag som inte bedöms bli genomförda

Det är tre uppdrag från kommunfullmäktige som inte bedöms bli genomförda under året.

- *Minska utsläpp av miljö- och hälsoskadliga ämnen i dagvattennätet.*

Tekniska nämnden samt miljö- och samhällsnämnden har ansvaret för att genomföra uppdraget. Det som ska genomföras under året är att kommunen ska identifiera de mest förorenade dagvattenutloppen och vidta konkreta åtgärder för att minska utsläppen. En kartläggning av avrinningsområden ska genomföras och en åtgärdsplan för rening av dagvatten ska tas fram.

Av nämndernas delårsrapporter framgår att tekniska nämnden bedömer att uppdraget kommer att genomföras under året medan miljö- och samhällsnämndens bedömning är att uppdraget inte kommer bli genomfört under året. I kommentaren till uppdraget beskriver miljö- och samhällsnämnden att den första delen av uppdraget, en kartläggning av utsläpp från avrinningsområden, troligen kommer färdigställas under året medan åtgärdsplanen inte kommer att bli klar under 2026. Tekniska nämnden framhåller i sin redovisning att det finns en risk att hela uppdraget inte hinner slutföras under 2026, men

⁴ Se mer under rubrik "Kommentarer till specifika uppdrag"

bedömer ändå att uppdraget kommer att genomföras under året. Vi menar att kommunstyrelsens helhetsbedömning om att uppdraget inte blir genomfört under året är väl avvägd utifrån det som framgår av redovisningen.

- *Stärk social hållbarhet ur ett livsloppsperspektiv genom samordnade och förebyggande insatser med fokus på att möta framtida samhällsutmaningar.*

Kommunfullmäktige har riktat uppdraget till alla nämnder. Under året ska kommunen utveckla en sammanhållen modell för tidiga insatser som omfattar skola, fritid, socialtjänst och arbetsmarknad. De ska också utveckla ytterligare former av hälsofrämjande och förebyggande insatser riktat till äldre och personer med funktionsnedsättning.

Miljö- och samhällsnämnden, tekniska nämnden samt kultur- och fritidsnämnden bedömer i sina respektive delårsrapporter att uppdraget kommer att bli genomfört under året medan kommunstyrelsen, social- och arbetsmarknadsnämnden, vård- och omsorgsnämnden samt barn- och utbildningsnämnden gör bedömningen att uppdraget inte kommer att bli genomfört under året. Utifrån redovisningarna är uppfattningen att nämnderna deltar i det kommunövergripande arbetet men gör olika bedömningar av om det innebär att uppdraget kommer bli genomfört eller inte. Eftersom flera nämnder, inklusive kommunstyrelsen samt social- och arbetsmarknadsnämnden som håller i arbetet, gör bedömningen att den sammanhållna modellen inte kommer hinna slutföras under 2026 anser vi att kommunstyrelsens helhetsbedömning är rimlig.

- *Stärk förutsättningar för säker och effektiv digitalisering.*

Alla nämnder ansvarar för att genomföra uppdraget. Inom uppdraget ska varje nämnd klassificera, riskbedöma och åtgärdshantera sina egna informationstillgångar utifrån ett informationssäkerhetsperspektiv. Nämnderna ska också säkerställa att den egna nämndens informationstillgångar omhändertas enligt Dataskyddsförordningens krav. Varje nämnd ska också skapa struktur för samt hantera den egna nämndens incidenthantering avseende informationssäkerhet och dataskydd.

Kommunstyrelsen, miljö- och samhällsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt social- och arbetsmarknadsnämnden bedömer att de kommer genomföra uppdraget under året medan tekniska nämnden, barn- och utbildningsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden bedömer att de inte kommer genomföra uppdraget under året. Av nämndernas redovisningar går det att utläsa att de har kommit olika långt med uppdraget. Vi anser att kommunstyrelsens helhetsbedömning att uppdraget inte kommer genomföras under året är rimlig eftersom några nämnder troligtvis inte kommer hinna genomföra uppdraget under året.

Vår iakttagelse: Sammanfattningsvis ser vi positivt på att kommunstyrelsen i sin samlade bedömning anger att de tre uppdragen inte bedöms bli genomförda under året även om några av nämnderna bedömer att de kommer genomföra vissa av uppdragen under året. Det bidrar till en transparent och rättvisande redovisning.

Kommentarer till specifika uppdrag:

Nedan kommenterar vi de uppdrag som i *Ett hållbart Östersund* bedöms bli genomförda under året, men där vi inte fullt ut anser att redovisningen styrker det.

- *Öka tilliten till demokratin genom mer dialog, delaktighet, kommunikation och lärande tillsammans med invånarna (KS)*

Under året ska medborgardialog som verktyg användas och fortsätta utvecklas. Förståelsen för kommunens roll i samhället ska öka, särskilt bland unga. Valdeltagandet ska öka, särskilt i områden med lägre valdeltagande.

Av kommunstyrelsens delårsrapport framgår att kommunledningsförvaltningen under första och andra tertialet bland annat har genomfört demokratisamtal med Hej Främling, samarbetat med gymnasieskolor i kommunen samt deltagit i evenemanget Brunflo Bubb-lar. De redovisade aktiviteterna visar att arbete har genomförts inom området. Däremot anser vi att det inte framgår i vilken utsträckning insatserna har bidragit till att öka förståelsen för kommunens roll i samhället, särskilt bland unga. Redovisningen ger inte heller underlag för att bedöma om insatserna har lett till ett ökat valdeltagande, särskilt i områden där valdeltagandet tidigare varit lägre.

- *Implementera ett arbetssätt för hållbart byggande (TN)*

Under året ska kommunen säkerställa att det arbetssätt som tas fram under 2025 implementeras i byggprojekt. Det ska finnas en tydlig modell och riktlinjer för hållbart byggande som används vid planering och upphandling av nya byggnader. Minst ett pilotprojekt ska genomföras enligt den nya modellen.

I tekniska nämndens delårsrapport framgår att förstudien har färdigställts och att ett förslag till riktlinje ska tas fram. Förslaget planeras att behandlas av tekniska nämnden under 2026. Samtidigt lyfts osäkerheter kring när instruktioner för hur riktlinjen ska tillämpas kan färdigställas. Det framgår även att det planerade pilotprojektet kan komma att skjutas fram till 2027.

Mot bakgrund av de osäkerheter som nämnden redovisar kring såväl riktlinjernas färdigställande som genomförandet av pilotprojektet är det inte självklart för oss att uppdraget kommer att kunna genomföras under 2026. Vi menar därför att det finns skäl att närmare motivera den positiva prognosen. Redovisningen hade dessutom blivit mer transparent om dessa osäkerheter tydligare hade avspeglats i bedömningen av uppdragets genomförande.

- *Skapa en robustare kommun (Alla)*

I vad som ska göras under året framgår att alla nämnder behöver arbeta med kommunens robusthet utifrån sina perspektiv och ansvarsområden. Genom att arbeta med beslutade planer för utbildning, övning samt med kontinuitetsplanering ska nämnderna medverka genom engagemang och initiativ för kommunövergripande förbättringar.

Vi anser att det inte tydligt framgår av uppdragsbeskrivningen vilka resultat eller aktiviteter som respektive nämnd förväntas uppnå under året för att uppdraget ska anses bli genomfört. I delårsrapporterna redovisar nämnderna olika pågående aktiviteter kopplade till uppdraget. Utifrån den redovisade informationen kan uppdraget tolkas som att det är tillräckligt att en nämnd genomför något slags aktiviteter inom området för att uppdraget ska bedömas som genomfört vid årets slut.

- *Öka jämlikheten mellan stad och landsbygd (Alla)*

Under året ska kommunen genomföra en analys av skillnader i tillgången till service och infrastruktur mellan stad och landsbygd. Åtgärder för att minska dessa skillnader, såsom utökad digital service och förbättrad kollektivtrafik, ska identifieras och implementeras.

I beskrivningen till uppdraget framgår att åtgärder för att minska skillnader både ska identifieras och implementeras. I nämndernas uppföljningar redovisas främst analysarbete och aktiviteter som redan bedrivs inom befintliga verksamheter. Social- och arbetsmarknadsnämnden beskriver att det finns svårigheter med att genomföra separata analyser per förvaltning och har föreslagit ett alternativt angreppssätt. Trots detta bedömer nämnden att uppdraget har genomförts. Barn- och utbildningsnämnden uppger att de väntar ytterligare förtydligande och instruktioner för hur arbetet ska genomföras, men bedömer trots det att uppdraget kommer att genomföras under året.

Mot denna bakgrund anser vi att det är svårt att verifiera att uppdragets samtliga delar kommer att uppfyllas under året. Särskilt gäller det kravet på att identifierade åtgärder också ska ha implementerats. Redovisningen visar att arbete pågår, men det framgår inte tydligt vilka nya åtgärder som har införts eller kommer att införas, eller i vilken omfattning dessa kommer att vara implementerade inom nämndernas verksamheter före årets slut.

Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsens och nämndernas avrapportering endast delvis ger fullmäktige rimliga förutsättningar att bedöma måluppfyllelse samt uppdragens genomförande. Bedömningen grundar sig på följande underliggande bedömningar:

Beräknas uppdragen från fullmäktige genomföras?

Vi bedömer att styrelse och nämndernas tertialvisa rapportering till fullmäktige i huvudsak följer fastställd styrmodell. Genom delårsrapporten och uppföljningen *Ett hållbart Östersund* får kommunfullmäktige en samlad redovisning av uppdragens status samt nämndernas och kommunstyrelsens bedömningar av om uppdragen kommer att genomföras under året. Kommunstyrelsen gör bedömningen att 3 av 15 uppdrag inte blir genomförda under året.

Ger avrapporteringen förutsättningar att bedöma måluppfyllelsen?

Vi bedömer att avrapporteringen delvis ger fullmäktige rimliga förutsättningar att bedöma måluppfyllelsen. Vi ser att redovisningen framför allt kan utvecklas genom att ta större hänsyn till att olika uppdrag har olika dignitet/omfattning samt genom att väga in bolagens bedömningar av sina uppdrag.

Ger avrapporteringen förutsättningar att bedöma om uppdragen blir genomförda?

Vi bedömer att avrapporteringen delvis ger kommunfullmäktige rimliga förutsättningar att följa utvecklingen av uppdragen och att bedöma om de förväntas bli genomförda. Vi anser att flera av kommunstyrelsens bedömningar gällande fullmäktigeuppdragen är rimliga samtidigt som vi har identifierat brister som begränsar möjligheten att bedöma om samtliga uppdrag kommer att genomföras under året.

Vi kan inte fullt ut verifiera samtliga bedömningar som kommunstyrelsen gjort av att uppdrag kommer bli genomförda utifrån den redovisning som finns att tillgå. För uppdrag som riktas till flera nämnder framgår det inte tydligt vad som vägts in i kommunstyrelsens sammanvägda bedömning. För vissa uppdrag framgår det inte tydligt vilket resultat eller vilka aktiviteter som krävs för att uppdraget ska anses vara genomfört vid årets slut.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att väsentliga underlag ingår i redovisningen gällande måluppfyllelsen. Exempelvis skillnader i uppdragens omfattning, bolagens bedömningar av uppdragen samt uppdrag från föregående år.
- Säkerställa att de bedömningar som görs gällande om uppdragen bedöms bli genomförda eller inte går att verifiera utifrån den redovisning som finns.
- Utveckla redovisningen gällande uppdrag som riktas till flera nämnder.

8.2 FULLMÄKTIGES MÅL MED BETYDELSE FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Vad gäller god ekonomisk hushållning så hänvisar RKR till förarbeten till kommunallagen där det betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, d v s kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt. Analys av de finansiella målen kopplat till koncernen saknas i delårsrapporten.

8.2.1 Finansiella mål

Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2026 med plan 2027-2028 fastställt fyra finansiella mått avseende god ekonomisk hushållning.

Mått	Prognos	Bedömning
Årets resultat ska uppgå till 2 % av skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	Det prognostiserade resultatet uppgår till 3,3 %	Målet uppfylls.
Soliditeten ska uppgå till minst 38 %	Prognos 41,7 %.	Målet uppfylls. I nivå med föregående års bokslut.
Nettoinvesteringarna ska uppgå till högst 10 % av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Motsvarar ca 544 mnkr.	Prognos 977,6 mnkr. Motsvarar 18 %	Målet uppfylls ej.
Kostnad för underhåll ska uppgå till minst 106 kr/kvm, varav planerat minst 98 kr/kvm och akut högst 8 kr/kvm.	Prognos 154,7 kr/kvm. Planerat: 121,4 kr/kvm Akut: 33,6 kr/kvm	Målet uppfylls.

Kommentar:

Tre av fyra finansiella mått bedöms bli uppfyllda för 2026.

Investeringsbudgeten uppgår till 918,3 mnkr och helårsprognosen till 1 010,1 mnkr vilket innebär att budgeten överskrids med 91,8 mnkr. Den förklaring som lämnas är att Minnesgårde nytt vattenverk inkl. råtvattintag prognostiserar ett överskridande av årets budget men inte av den totala budgeten för projektet samt att den finansiella leasingen inte har budgeterats. För övriga investeringar som beräknas överskrida budget har nämnderna lämnat förslag på omfördelning från befintliga investeringsprojekt som redovisar överskott.

Kommunen har valt att prioritera underhåll under åren 2022-2029 vilket i kombination med omfattande investeringar förväntas minska det akuta underhållet på sikt.

8.2.2 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2026 med plan 2027-2028 fastställt två verksamhetsmått avseende god ekonomisk hushållning.

Mått	Prognos	Bedömning
Nettokostnadsavvikelsen ska vara högst +/- 5% per verksamhetsområde efter hänsyn till politisk ambitionsnivå.	Fyra av sex verksamhetsområden når det målsatta riktvärdet. Kommunstyrelsen har gjort en analys av de politiska prioriteringarna avseende de verksamheter som överstiger 5% (individ- och familjeomsorg och förskola). Analysen visar att om de	Målet bedöms i huvudsak vara uppfyllt. Fullmäktige har fastställt Mål och budget 2026 och därmed indirekt

	politiska prioriteringarna exkluderas ryms även dessa inom intervallet +/- 5 %.	godkänt en lägre/högre ambitionsnivå.
Högst 10 % av KKiK ⁵ -måttén efter hänsyn till politisk ambitionsnivå ska vara röda.	Andelen röda mått uppgår till 12,1 %.	Målet uppfylls inte.

Kommentar:

Totalt sett har nettokostnadsavvikelsen inom de sex verksamheter som ingår i måttet minskat från 172 mnkr till 148 mnkr från 2024 till 2025. Grundskolan är den verksamhet där nettokostnadsavvikelsen har minskat mest, från 46 mnkr till 32 mnkr. Inom äldreomsorgen är avvikelsen i procent oförändrad medan den har minskat i kronor, från 7 mnkr till - 4 mnkr. Gymnasieskolan som tidigare år har haft en positiv procentuell avvikelse ligger nu exakt på riktvärdet.

Den politiska ambitionsnivån är inte uttalad i Mål och budget, men eftersom fullmäktige har fastställt 2026 års ramar borde detta indirekt kunna ses som att fullmäktige har en högre ambitionsnivå än riktvärdet. Gällande KKiK-måttén görs bedömningen att måttén inte uppfylls.

Kommunstyrelsens bedömning

Av kommunens delårsrapport framgår att den sammanvägda bedömningen är att kommunen når en god ekonomisk hushållning men att det finns utmaningar både finansiellt och verksamhetsmässigt för kommunen. Vidare lyfter delårsrapporten att även om det är en politisk prioritering att kommunen inom vissa verksamheter ska ha en kostnadsnivå över rikssnittet är det viktigt att prioriteringarna också leder till ökad kvalitet och därmed bidrar till en bättre välfärd för kommunens invånare.

8.2.3 Bedömning

Vi bedömer att tre av fyra finansiella mått uppfylls. Kommunen har under ett flertal år redovisat höga investeringsnivåer vilket har medfört att soliditeten har minskat. De senaste två åren har dock soliditeten varit oförändrad och prognosen för 2026 visar att soliditeten kommer att ligga kvar på samma nivå.

Av verksamhetsmåttén är vår bedömning att måttet gällande nettokostnadsavvikelsen i huvudsak uppnås utifrån att fullmäktige indirekt har godkänt en högre ambitionsnivå genom att fastställa Mål och budget för 2026. Måttet avseende KKiK kan inte bedömas. Vi instämmer i kommunstyrelsens analys att det är viktigt att den politiska prioriteringen av vissa verksamheten leder till ökad kvalitet och bidrar till en bättre välfärd.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunen i huvudsak når en god ekonomisk hushållning för 2026.

RKR (Rådet för kommunal redovisning) hänvisar till förarbeten till kommunallagen där det betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, dvs kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt. Vi bedömer att målen för god ekonomisk hushållning inte omfattar eller har utvärderats för kommunkoncernen som helhet. Vi har noterat att fullmäktige har fastställt reviderad Riktlinje för god ekonomisk hushållning⁶ inför 2027 där målen även omfattar koncernen.

8.3 BALANSKRAVSRESULTAT

En kommun ska enligt kommunallagen göra en bedömning av balanskravsresultatet baserat på prognostiserat resultat för helåret och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

⁵ Kommunernas Kvalitet i Korthet

⁶ Kommunfullmäktige 2026-05-19 § 77 Dnr KS-00666-2025

Kommunen redovisar en förenklad balanskravsutredning i förvaltningsberättelsen. Av delårsrapporten framgår det att kommunens prognostiserade balanskravsresultat uppgår till +176,5 mnkr. I balanskravsresultatet återförs orealiserade vinster och orealiserade förluster.

I tabellen nedan visar hur balanskravet har utvecklats de senaste fem åren. För åren 2022-2025 redovisas faktiskt resultat medan det är prognostiserat resultat som redovisas för 2026.

Tabell: Utveckling av balanskravsresultatet 2022-2026

Mnkr	2026	2025	2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	179,3	173,5	62,5	643,3	176,1
Realisationsvinster	-17,6	-39,6	-1,3	-10,1	-2,5
Justering realisationsförlust enl undantagsmöjlighet			138,3		
Orealiserade vinster/förluster aktier	-53,7	-28,3	-50,1	-61,2	38,7
Återföring realiserade vinster och förluster aktier	68,5	0,0	15,9	0,0	137,1
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	176,5	105,6	165,3	572,0	349,4
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	-62,6	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	176,5	105,6	102,7	572,0	349,4

Kommentarer till det prognostiserade resultatet

Det prognostiserade resultatet uppgår till 179,3 mnkr vilket är 17,9 mnkr lägre än budgeterat. Verksamhetens resultat beräknas uppgå till 115,7 mnkr, vilket är i nivå med målet för god ekonomisk hushållning (2 % motsvarar 108,8 mnkr). Finansnettot beräknas uppgå till 63,6 mnkr, 50,7 mnkr bättre än budgeterat, vilket stärker resultatet.

Tabell: Prognos för resultaträkningen 2026 jämfört med budget

Resultaträkning prognos 2026	Budget	Prognos	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	984,5	956,2	-28,3
Verksamhetens kostnader	-5 925,9	-5 930,3	-4,4
Avskrivningar	-350,8	-350,5	0,0
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>	<i>-5 291,8</i>	<i>-5 324,9</i>	<i>-33,1</i>
Skatteintäkter o statsbidrag	5 476,1	5 440,6	-33,5
Verksamhetens resultat	184,3	115,7	-68,6
Finansnetto	12,9	63,6	50,7
Årets resultat	197,2	179,3	-17,9
Balanskravsjustering		2,8	
Årets balanskravsresultat		176,5	

För verksamhetens nettokostnader prognostiseras totalt sett en budgetavvikelse motsvarande -33,1 mnkr. Nämndernas budgetavvikelser uppgår till -16,6 mnkr vilket till viss del täcks upp av olika reserver/buffertar/besparingar, där det beräknas återstå 5,0 mnkr vid årets slut. Exploateringsverksamheten beräknas bli -30,3 mnkr lägre än beräknat medan ej fördelade kapitalkostnader och finansiell leasing sammantaget beräknas redovisa en positiv avvikelse med 23,9 mnkr. Ytterligare en post som påverkar verksamhetens nettokostnader är reaförluster motsvarande 12,5 mnkr.

Skatteintäkter och statsbidrag förväntas bli 33,5 mnkr lägre än budgeterat. Förklaringen är att återhämtningen på arbetsmarknaden har skjutits fram och att antalet arbetade timmar i riket utvecklas svagare än vad som var förutsättningarna när budgeten fastställdes.

Avvikelsen för finansnettot, +50,7 mnkr, förklaras i huvudsak av att resultatet för pensionsmedelsförvaltningen beräknas överstiga budget med 44,5 mnkr.

Vi har i granskningen konstaterat att det är svårt för läsaren att få en enkel och samlad bild av hur driftredovisningen hänger ihop med resultaträkningens poster.

Kommentarer till nämndernas budgetavvikelser

Arvodesnämndens prognos uppgår till -5,0 mnkr vilket beror på att den tekniska ram som beviljats nämnden inte motsvarar de faktiska kostnaderna för nämndverksamheten i kommunen.

Kommunstyrelsen prognostiserar ett resultat på +15,0 mnkr. Överskottet beror på vakant-hållna tjänster inom flera enheter samt medveten återhållsamhet av medel inom IT-utveckling för att kunna bidra till det besparingskrav som beslutades i samband med slutlig Mål och budget inför 2026.

Barn- och utbildningsnämndens prognostiserar ett underskott, -4,6 mnkr. Av dessa avser 1,3 mnkr ett beviljat underskott avseende ansökan till den interna tillväxtfonden. Underskottet i övrigt förklaras i huvudsak av kompensation till fristående grundskole- och förskoleenheter utifrån det prognostiserade underskottet i dessa kommunalt bedrivna verksamheter. Nämnden har antagit en åtgärdsplan motsvarande 2,4 mnkr.

Tekniska nämndens prognos uppgår till -11,6 mnkr. Underskottet förklaras av högre kostnader för bostadsanpassning, el och fjärrvärme, samt ökade hyreskostnader.

Vård- och omsorgsnämndens prognos uppgår till -6,4 mnkr. Underskottet beror på ökade färdtjänstkostnader samt högre kostnader för särskilda ersättningar, OB med mera, som beror på höjningar i de centrala avtalen. I prognosen finns även kostnader för två nya arbetsgrupper inom daglig verksamhet och en ny LSS-bostad som kommer att starta under hösten.

Bedömning

Vi konstaterar att, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet kommer att uppfyllas.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från föregående år.

Kommunstyrelsen och nämndernas kommentarer till budgetavvikelser har förbättrats jämfört med tidigare år men det är fortfarande ett utvecklingsområde.

8.4 SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Granskningens syfte har varit att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning som ska biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Vi bedömer att kommunstyrelsens och nämndernas avrapportering endast delvis ger fullmäktige rimliga förutsättningar att bedöma måluppfyllelse samt uppdragens genomförande. Styrelse och nämndernas tertiälvisa rapportering till fullmäktige följer i huvudsak fastställd styrmodell. Samtidigt menar vi att redovisningen som beskriver måluppfyllelsen kan utvecklas genom att ta större hänsyn till att olika uppdrag har olika dignitet/omfattning samt genom att väga in bolagens bedömningar av sina uppdrag. Vad gäller uppdragen så anser vi att flera av kommunstyrelsens bedömningar gällande fullmäktigeuppdragen är rimliga samtidigt som vi har identifierat brister som begränsar möjligheten att bedöma om samtliga uppdrag kommer att genomföras under året.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunen i huvudsak uppnår en god ekonomisk hushållning för 2026. Investeringsnivåerna är fortsatt höga men soliditeten har varit stabil senaste två åren och prognosen visar att soliditeten kommer att ligga på samma nivå även 2026. I det verksamhetsmässiga perspektivet uppnås i huvudsak måttet avseende nettokostnadsavvikelsen. Kvaliteten i kommunens verksamheter, mätt utifrån KKiK-måten, når däremot inte det fastställda målet.

Vi konstaterar att, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet kommer att uppfyllas. Vi ser i nuläget ingen anledning till att göra en annan bedömning.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från föregående år.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- *Säkerställa att väsentliga underlag ingår i redovisningen gällande måluppfyllelsen. Exempelvis skillnader i uppdragens omfattning, bolagens bedömningar av uppdragen samt uppdrag från föregående år.*
- *Säkerställa att de bedömningar som görs gällande om uppdragen bedöms bli genomförda eller inte går att verifiera utifrån den redovisning som finns.*
- *Utveckla redovisningen gällande uppdrag som riktas till flera nämnder.*